

Územné plánovanie budúcnosti

ÚRAD PRE ÚZEMNÉ PLÁNOVANIE A VÝSTAVBU SR

MILOTA SIDOROVÁ

Podpredsedníčka pre územné plánovanie

ÚRAD PRE ÚZEMNÉ
PLÁNOVANIE A VÝSTAVBU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Zákon o územnom plánovaní 200/2022 Z.z.

**Kompaktné mesto – renesancia mestských štruktúr
pre nové spoločenské, ekonomické a klimatické výzvy**

Územné plánovanie, nie kartografia – štandardizácia ÚPD.

Flexibilnejšia funkčná regulácia.

Menej zmien a doplnkov, podpora nových ÚP.

Jednotné výklady regulatívov.

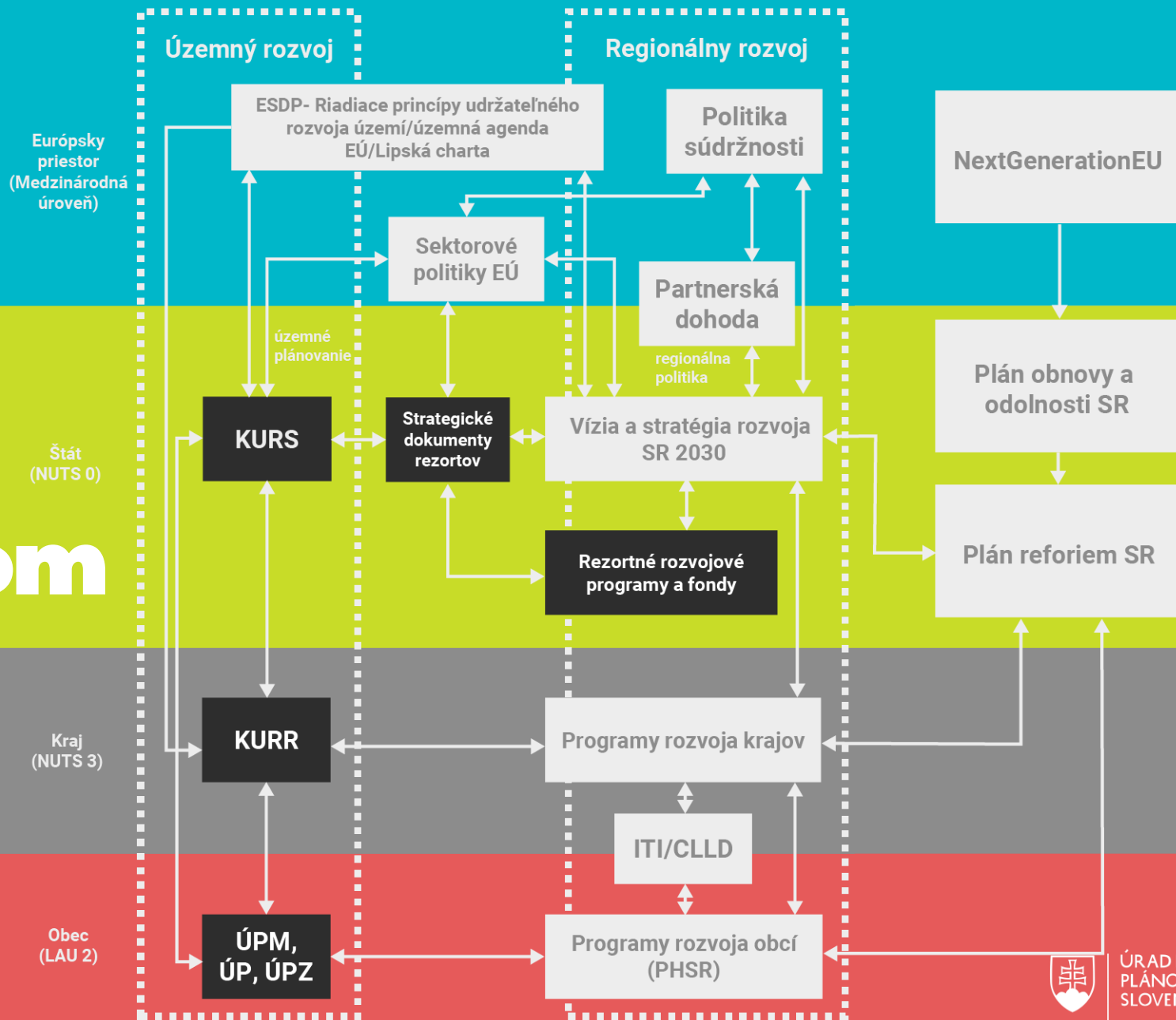
Plánovanie v demokratickej trhovej ekonomike

- Vysoký dôraz na súkromné vlastníctvo
- Samospráva takmer neoperuje s verejným majetkom a pozemkami, jej vyjednávajúca pozícia je oveľa slabšia
- Názorov a aktérov pribúda, komunikujú digitálne, oveľa silnejšie ovplyvňujú politikum
- Z centrálného plánovača architekta sa stáva ústredný koordinátor –
– samospráva potrebuje nové nástroje pre plánovanie
- Výzva pre ÚP - porozumieť strategickému a finančnému plánovaniu
- Hľadať spôsoby ako vyznačiť základné minimum verejného a dohadovať sa na zvyšku s ostatnými – hľadať väčšiu flexibilitu pre meniacu sa ponuku a dopyt

Schéma väzieb politík územného plánovania a regionálneho rozvoja SR

Územné plánovanie v kapitalistickom rámci

Zákon 200/2022 Z.z

**povinnosť
mať rámcový opis**

Vyhláška o obsahu a
spôsobe spracovania ÚPD

hľadanie metakategórie,
strešný princíp

Vyhláška o územno-
technických podmienkach

hľadanie metakategórie
strešný princíp

Metodika pre spracovanie
a obstaranie ÚPD

zoznam konkrétnych javov,
fenomérov, kódy vrstiev
rady vychádzajúce z praxe

**vyhláška o spracovaní a
uschovávaní údajov v IS**

Informačný systém Urbion

**vyhláška o spracovaní a
uschovávaní údajov v IS**

Územné plánovanie I.

- ♥ Zmena základného nastavenia z prevažne určovacieho, „**príkazného**“ na „**umožňovací**“, to znamená, že **funkčná a priestorová regulácia územného rozvoja bude definovaná limitne, teda všetko čo limit neprekročí**, alebo naopak splní minimálny, bude prípustné;
- ♥ **§ 4 zásady;**
- ♥ **§ 5 definície;**
- ♥ **§ 7 ods. 3 Rada územného plánovania;**
- ♥ **regulácia funkčného využívania -> reguláciu priestorového usporiadania;**
- ♥ **škála „povinných“ záväzných regulatívov sa zužuje (vyhláška o ÚPD) a zjednocuje pre všetky stupne s cieľom eliminovať ich rôznorodý výklad;**

Územné plánovanie II.

- ♥ Zmena procesu - postavenie zadania v procese - odbremeňuje sa proces obstarávania (O), spracovania (S), prerokovania (P) – POZOR tzv. **SEA sa stáva záväznou** - harmonizácia s procesom posudzovania vplyvov strategického dokumentu;
- ♥ Zmena formy - zjednodušenie a jednotné štandardy spracovania (metodika) ÚPD;
- ♥ Zmena výsledku:

zostručenie záväznej časti ÚPD

1. grafické vyjadrenie -> výkres priestorovej a funkčnej regulácie rozvoja územia (regulačný výkres),

2. textovo-tabuľkové -> vyjadrenie regulačné listy pre jednotlivé priestorovo-funkčné celky vyznačené na regulačnom výkrese;

ostatná grafická a textová časť je súčasťou informatívnej časti ÚPD, výkresy jednotlivých zložiek napr. ŽP, doprava, technická infraštruktúra, text, ktorý bližšie vysvetľuje dôvody a podrobnosti riešenia, sumarizuje podklady a pod.;

Územné plánovanie III.

Stupne územnoplánovacej dokumentácie

1. **Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS)**
2. **Koncepcia územného rozvoja regiónu (KURR)**
3. **územný plán obce / územný plán mikroregiónu**
4. **územný plán zóny**

Zjednotenie záväzných podmienok stanovených ÚPD - budú vyjadrené výpisom z informačného systému (pôjde o výrez z regulačného výkresu s príslušným priestorovým funkčným celkom (PFC) + reg. list).

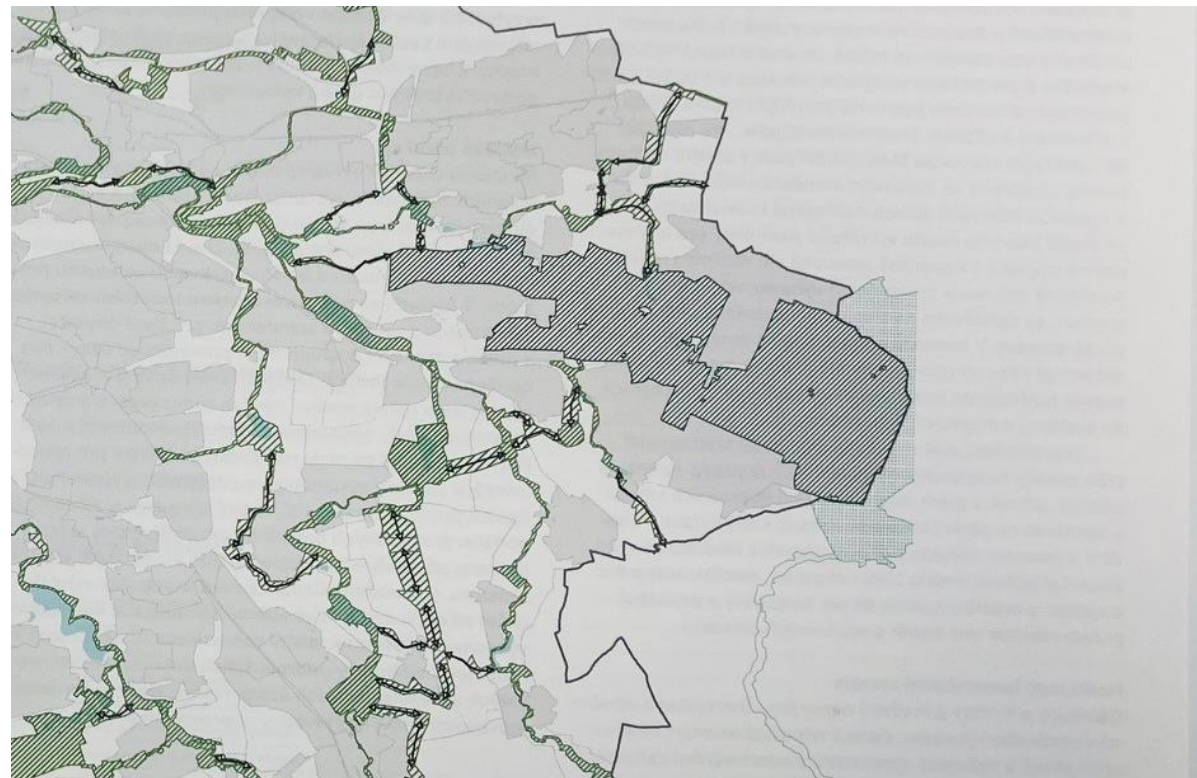
Vyhláška o ÚPD 392/2023 Z.z.

Dôležité zmeny, ktoré prináša nová vyhláška

Zlad'ovanie vzťahu územného plánovania a krajinného plánovania

Krajinná infraštruktúra – je systémovo usporiadaná a navzájom prepojená sieť ekologicky stabilnejších častí krajinej štruktúry. Je reprezentovaná ÚSES.

Dôležité zmeny, ktoré prináša nová vyhláška

Zadefinovanie regulatívov priestorového usporiadania (§ 2)

Zrozumiteľne popísané a unifikované nástroje pre tvorbu prostredia

Sprehládnenie informatívnych a záväzných častí ÚPD (§ 6 -15)

Presun priemetu územných limitov do informatívnej časti.

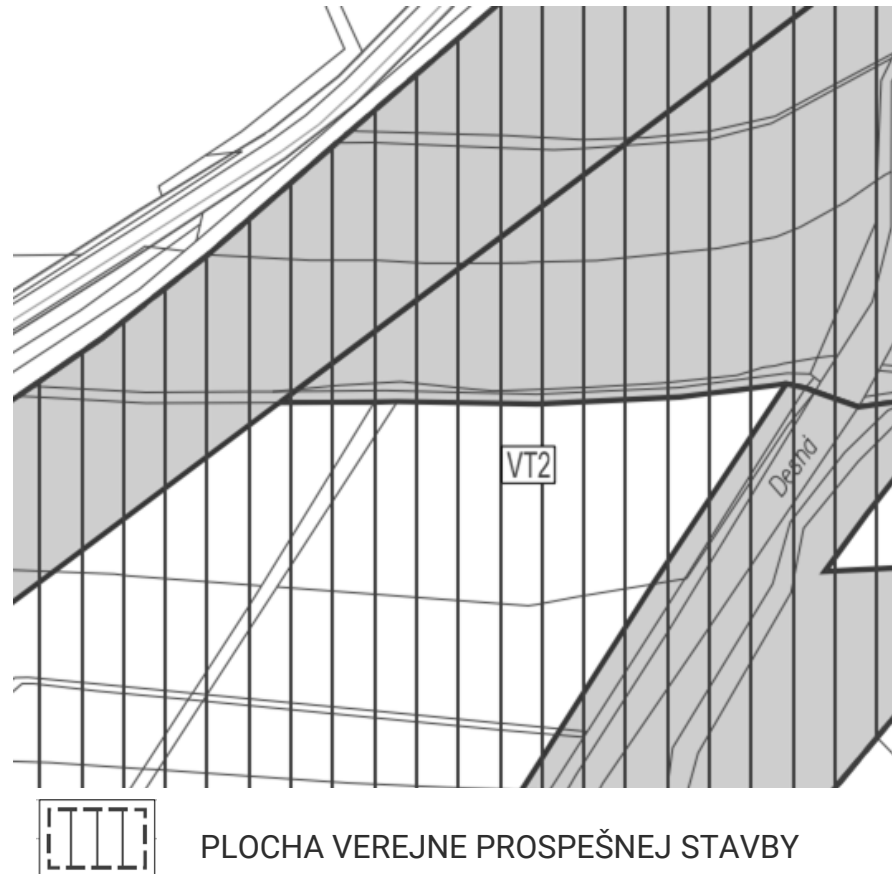
9 - Zjednodušenie druhov funkčného využitia (§ 16)

Flexibilnejšie územné plánovanie, lepšie podmienky pre vznik polyfunkčnej zástavby.

Dôležité zmeny, ktoré prináša nová vyhláška

ÚZEMNÝ PLÁN VEĽKÉ LOSINY, ČR

PRÍKLAD POLDRU V SUCHEJ LOZI, ČR

Suchý polder – prírode blízke opatrenie na zadržiavanie vody

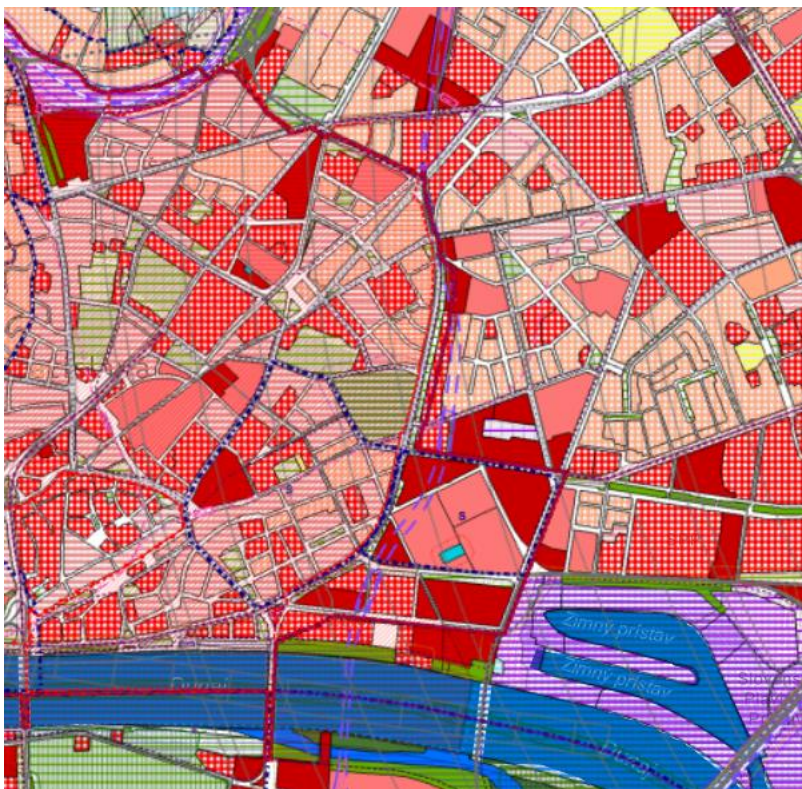
ÚRAD PRE ÚZEMNÉ
PLÁNOVANIE A VÝSTAVBU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Dôležité zmeny, ktoré prináša nová vyhláška

9 - Zjednodušenie druhov funkčného využitia (§ 16)

Flexibilnejšie územné plánovanie, lepšie podmienky pre vznik polyfunkčnej zástavby.

Územný plán mesta Bratislava

Zdroj: Územný plán mesta a jeho zmeny a doplnky (cit. 17.4.2023) dostupné na: [Územný plán mesta a jeho zmeny a doplnky – Bratislava.sk](#)

Krycí list Metropolitní plán Prahy (roslá struktura)

Z 01	Z 02	Z 03	Z 04	Z 05	Z 06	Z 07	Z 08	Z 09	Z 10	zN 11	zN 12	zN 13	N 14	N 15	N 16	N 17	N 18	N 19	N 20
-----------------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-------	-------	-------	------	------	------	------	------	------	------

TYP STRUKTURY: roslá struktura

SPRÁVNÍ OBVOD

Praha 1

MĚSTSKÁ ČÁST

Praha 1

KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ

Josefov, Staré Město

ROZLOHA

26 ha

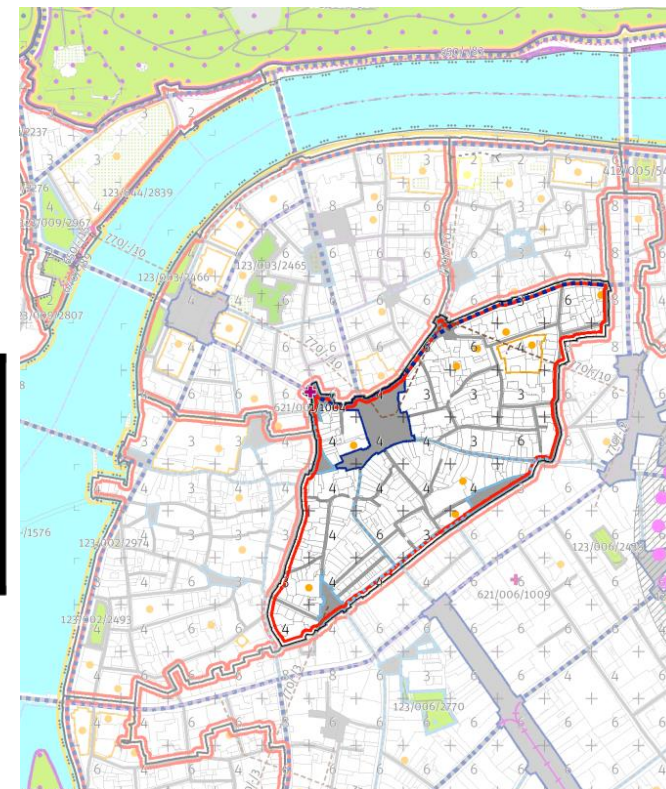
CÍLOVÝ CHARAKTER LOKALITY

Chránit a posilovat cílový charakter zastavitelné, stabilizované, obytné lokality Staré Město se strukturou rostlou. Lokalita je součástí krajiny vymezené v ZÚR s názvem Městská krajina Prahy.

Lokalita Staré Město je vymezena jako lokalita historického jádra Prahy. Cílem navržených regulativů je zachování prostorového uspořádání a ochrana charakteristických prvků, jakými jsou zejména výšková kompozice s jednou horizontální úrovní doplněnou vertikálami věží kostelů a dalších staveb, propojení uličních proužků sítí průchodů, průjezdů, pasáží a zástavba uspořádaná do kompaktních, hustě zastavěných bloků.

001 / Staré Město

Z ZASTAVITELNOST: zastavitelná stavební	(01) TYP STRUKTURY: roslá struktura
/ 0 ZPŮSOB VYUŽITÍ: zastavitelná obytná	[S] MÍRA STABILITY: stabilizovaná

Zdroj: Metropolitní plán Praha (cit. 17.4.2023) dostupné na: [Ke stažení \(praha.eu\)](#)

ÚRAD PRE ÚZEMNÉ
PLÁNOVANIE A VÝSTAVBU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

9 regulatívov funkčného využitia

bývanie

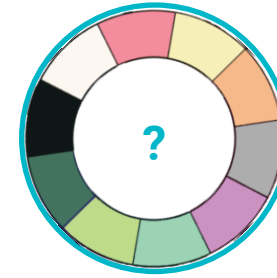
vybavenosť

výroba

verejne prístupné
priestranstvá

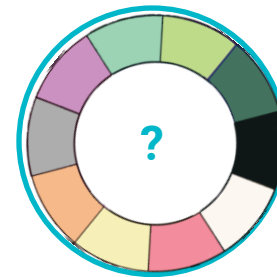
produkčná vegetácia
a vodstvo

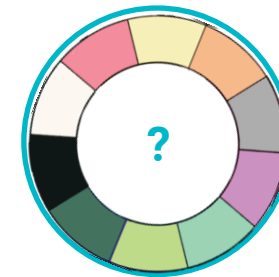
rekreačná vegetácia
a vodstvo

ekostabilizačná
vegetácia a vodstvo

dopravné
vybavenie

technické
vybavenie

21

priestorových regulatívov

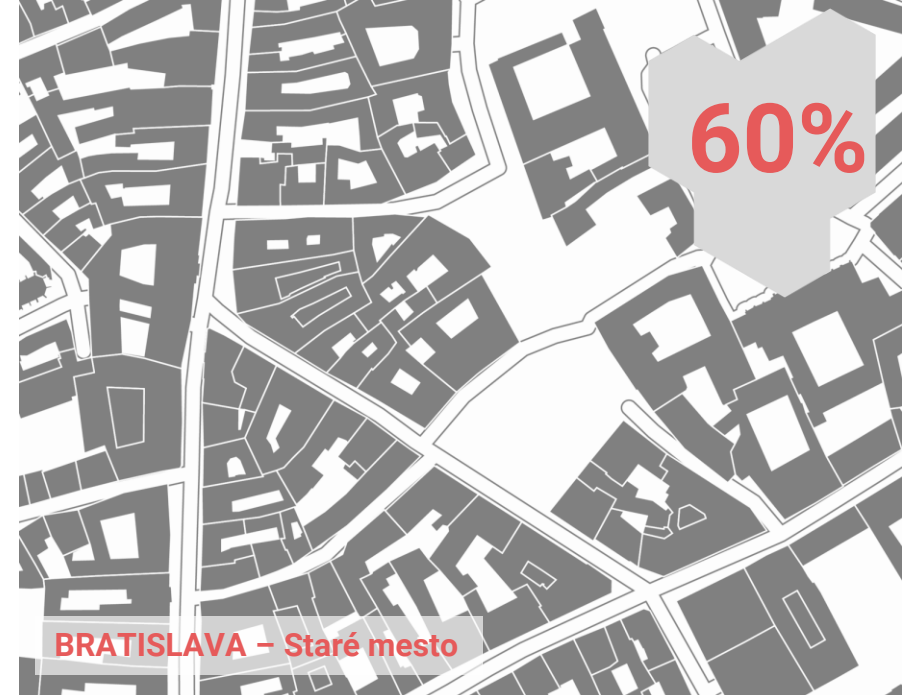

1.1 Regulatív zastavanosti*

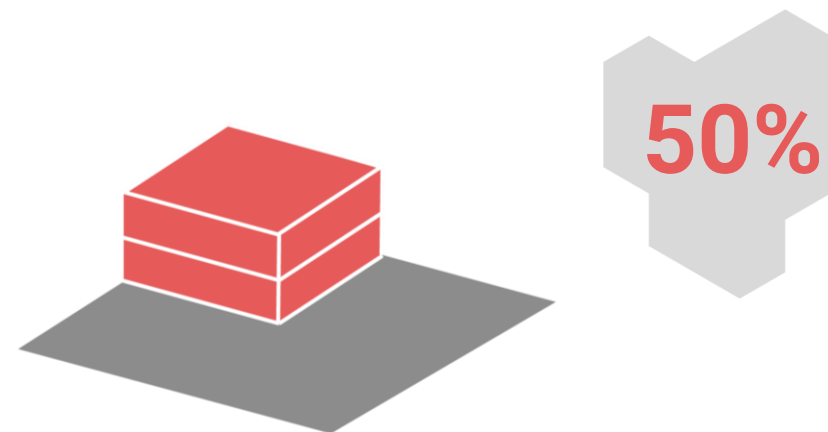
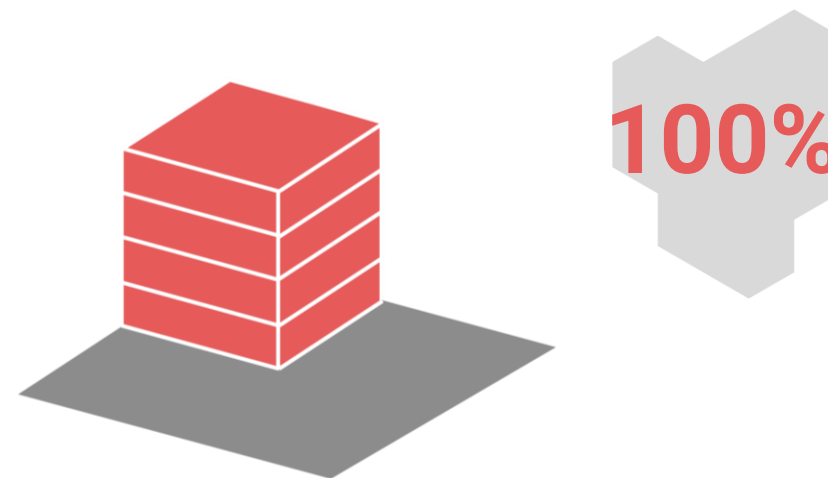
- limit zastavanosti budovami, vyjadrený maximálnym percentuálnym podielom zastavanej plochy voči celkovej ploche priestorovo-funkčného celku alebo priestorovo-funkčnej časti, alebo voči pozemku, pričom sa zohľadňuje skutočnosť, či územie vymedzené stavebným zámerom, alebo jeho časť, bola započítaná v inom stavebnom zámere
- podiel zastavanej plochy / celková plocha PFC, PFČ alebo SP na m²

Najpragmatickejší regulatív od ktorého sa odvíjajú finančné úvery stavebníkom.

1.2 Regulatív podlažných plôch*

- limit vyjadrený maximálnym percentuálnym podielom podlažnej plochy nadzemných podlaží a podzemných podlaží voči celkovej ploche priestorovo-funkčného celku alebo voči priestorovo-funkčnej časti alebo voči pozemku
- podiel **podlažnej plochy stavby** / **celková plocha PFC, PFČ alebo SP**

Najpragmatickejší regulatív od ktorého sa odvíjajú finančné úvery stavebníkom.

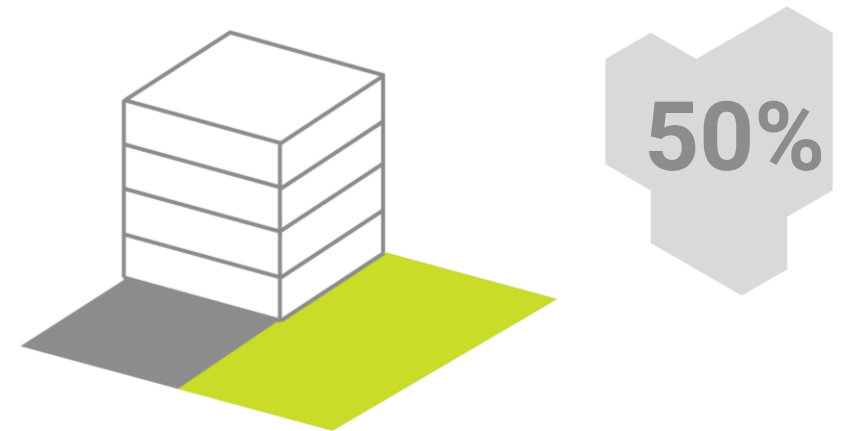
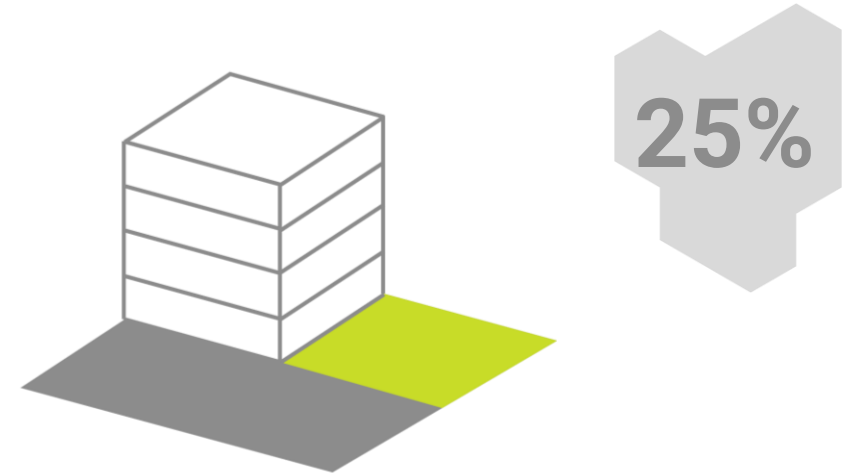
2. Regulatív výšky zástavby

- limit minimálnej alebo maximálnej výšky zástavby v metroch od najnižšieho bodu styku budovy s pôvodným terénom alebo minimálnym alebo maximálnym počtom štandardných podlaží od najnižšieho bodu styku budovy s pôvodným terénom, do počtu štandardných podlaží sa započíta aj podkrovie alebo ustúpené podlažie, ktorého podlažná plocha je väčšia ako 50 % podlažnej plochy najvyššieho štandardného podlažia nachádzajúceho sa pod ním,

3. Regulaív vegetačných plôch (alebo ekoindex*)

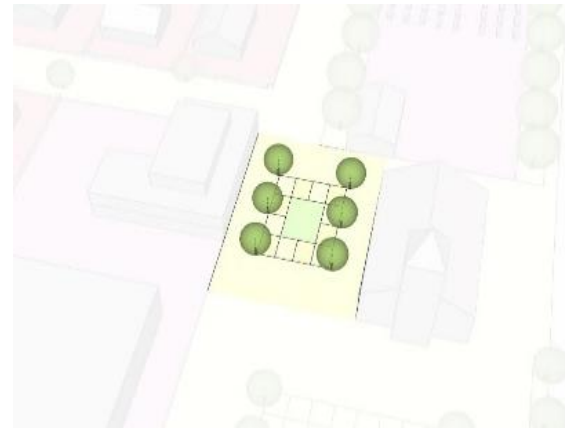
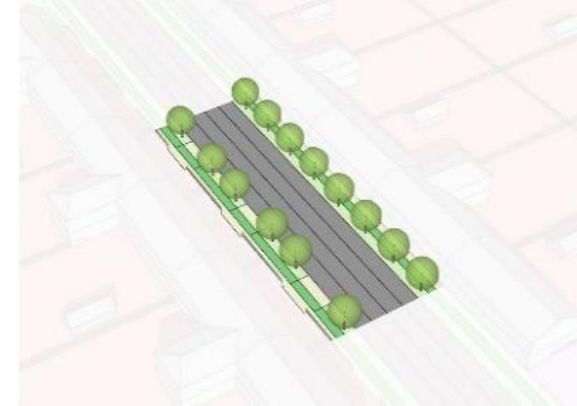
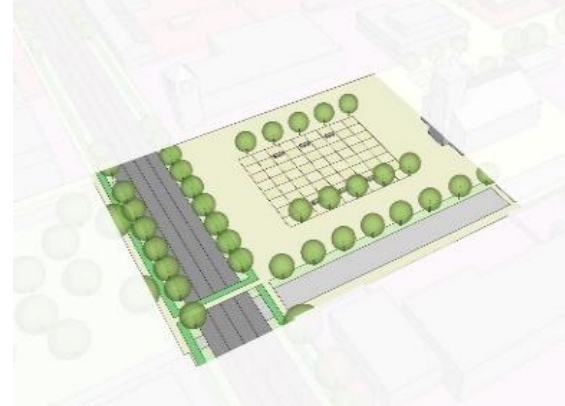
- limit vyjadrený minimálnym percentuálnym podielom celkovej výmery vegetačných plôch na teréne voči celkovej ploche priestorovo-funkčného celku alebo priestorovo-funkčnej časti alebo voči pozemku
- podiel **celkovej plochy vegetácie** / **celková plocha PFC, PFČ alebo SP**

4. Regulatív verejného priestoru

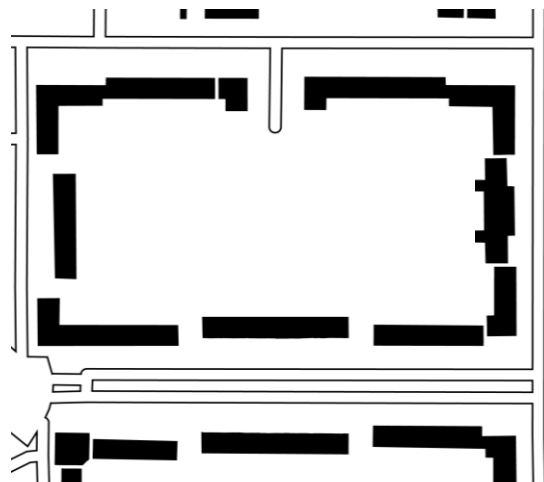
- základná typológia verejných priestorov;
funkčné prvky verejných priestorov podľa
stupňa ÚPD
- určené bodovo - priestorové parametre - šírka,
dĺžka, prípadne rádius v m; určený líniou -
určenie koridoru s určením šírkového parametra
kde sa má umiestniť verejný priestor; výška v m,
alebo počtom NP; usporiadanie funkčných
prvkov - slovne (z predvoleného výberu prvkov)

**Regulatív pre bezpečnejšie a krajšie mestá
a obce.**

5. Regulatív urbanistickej formy zástavby

- ☛ textovo a graficky vyjadrený požadovaný spôsob priestorového usporiadania zástavby vo vzťahu k verejnému priestoru
- ☛ možnosť prepojenia na iné regulačné nástroje, najmä regulačné čiary uličná a stavebná;

6./7. Regulatív urbanistickej dominanty a regulatív významného priehľadu

- regulátívom urbanistickej dominanty limit umiestnenia a priestorových parametrov urbanistickej dominanty
- regulátívom významného priehľadu určenie smerovej línie orientovanej k významnému krajinnému alebo urbanistickému prvku v území, v ktorej nie je prípustné umiestniť vizuálnu prekážku

Pohľadovosť, priehľadovosť dodáva mestu jeho charakter, identitu a dynamiku.

8. Regulatív hodnotnej panorámy

- ♥ textové a grafické vymedzenie panoramatického obrazu v zástavbe alebo v krajine, ktorého vizuálna hodnota sa má chrániť a zachovať
- ♥ neparametrický regulatív

Významné body a panorámy umocňujú pocit identifikácie s prostredím a sprehladňujú orientáciu.

9. Regulatív prepojenia verejných priestorov

- určenie polohy a priestorových parametrov verejných priestorov
- parameter: línia, plocha

Bezbariérovosť v mierke územného plánu znamená ochranu dôležitých prepojení.

Zdroj: internet

ÚRAD PRE ÚZEMNÉ
PLÁNOVANIE A VÝSTAVBU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

10. Regulatív aktívneho parteru

- určenie polohy aktívneho parteru v zástavbe s jeho prepojením na verejný priestor,
- parameter: bod, línia, plocha

Kompaktné mesto nie je len bývanie, ale sofistikovaný komplex funkcií vo vyváženom pomere.

11./12. Regulatív uličnej a stavebnej čiary

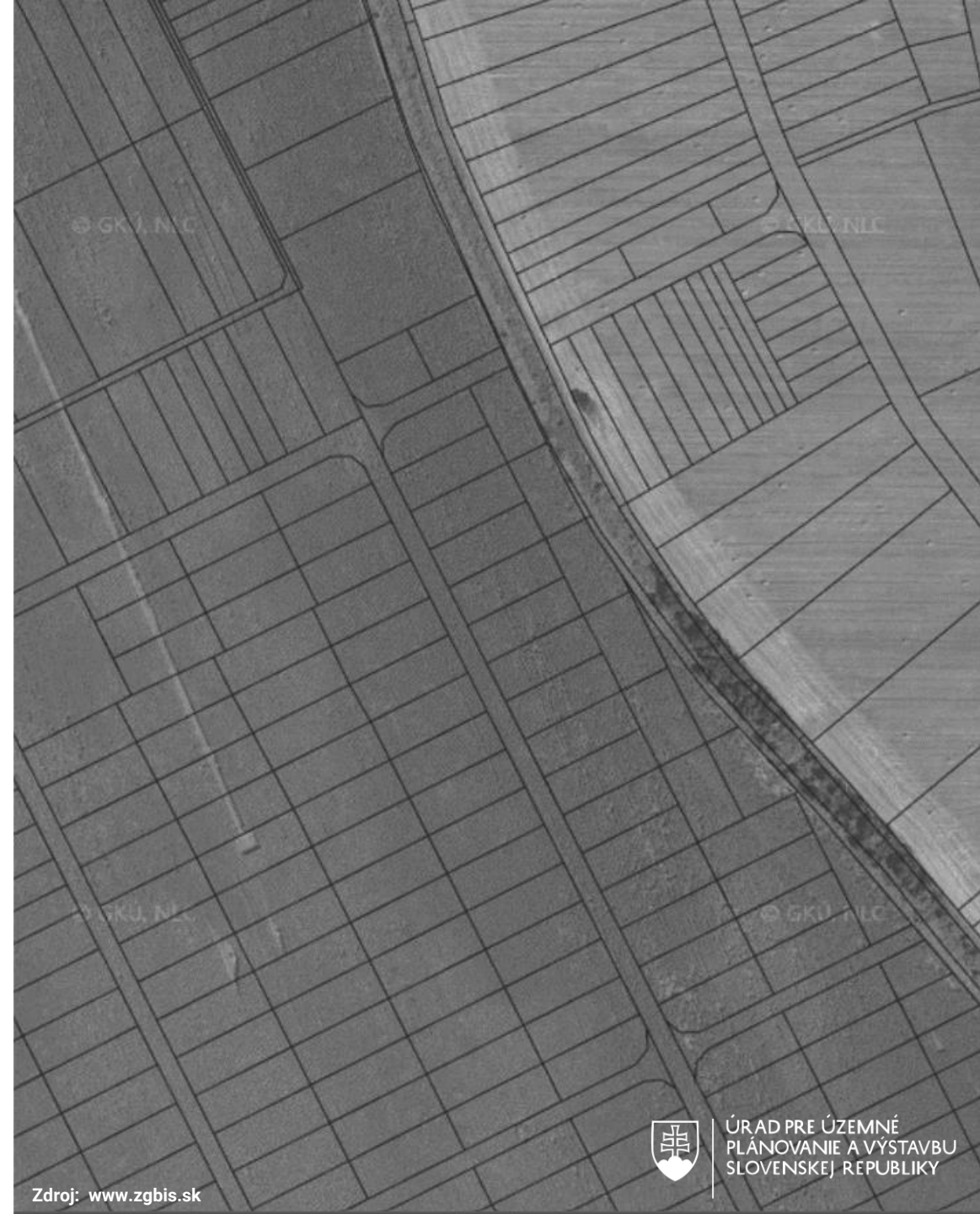
- Uličná čiara - regulačná čiara, ktorá vymedzuje priestor ulice alebo verejného priestoru
- Stavebná čiara - regulačná čiara, ktorá určuje líniu umiestnenia priečelia nadzemnej časti stavby, orientovaného do verejného priestoru v dotyku s terénom, voči verejnému priestranstvu

Prostredie vplýva na našu psychiku, jeho usporiadanie môže zlepšiť pocit orientácie.

13. Regulatív veľkosti stavebného pozemku

- minimálny alebo maximálny limit plošnej výmery stavebného pozemku
- parameter - číselne - m²

14. Regulatív zastrešenia

- textovo alebo graficky vyjadrený prípustný alebo neprípustný typ a limit minimálneho alebo maximálneho sklonu zastrešenia budov od vodorovnej roviny
- parameter - slovne výberom z typológie striech, číselne v stupňoch

Cieľom regulatívu je zamedziť zubom a množstvu tvarov tu a tam.

Zdroj: internet

ÚRAD PRE ÚZEMNÉ
PLÁNOVANIE A VÝSTAVBU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

15. Regulatív farebnosti

- textovo, číselne alebo graficky vyjadrená prípustná škála farieb na vonkajších povrchoch budov, ktorú si mesto alebo obec určí ako kultúrne, historicky, či symbolicky významnú
- parameter - slovne - intenzita farby výber z palety RAL;

Obce a mestá si budú môcť určiť, ktoré farby definujú ich charakter.

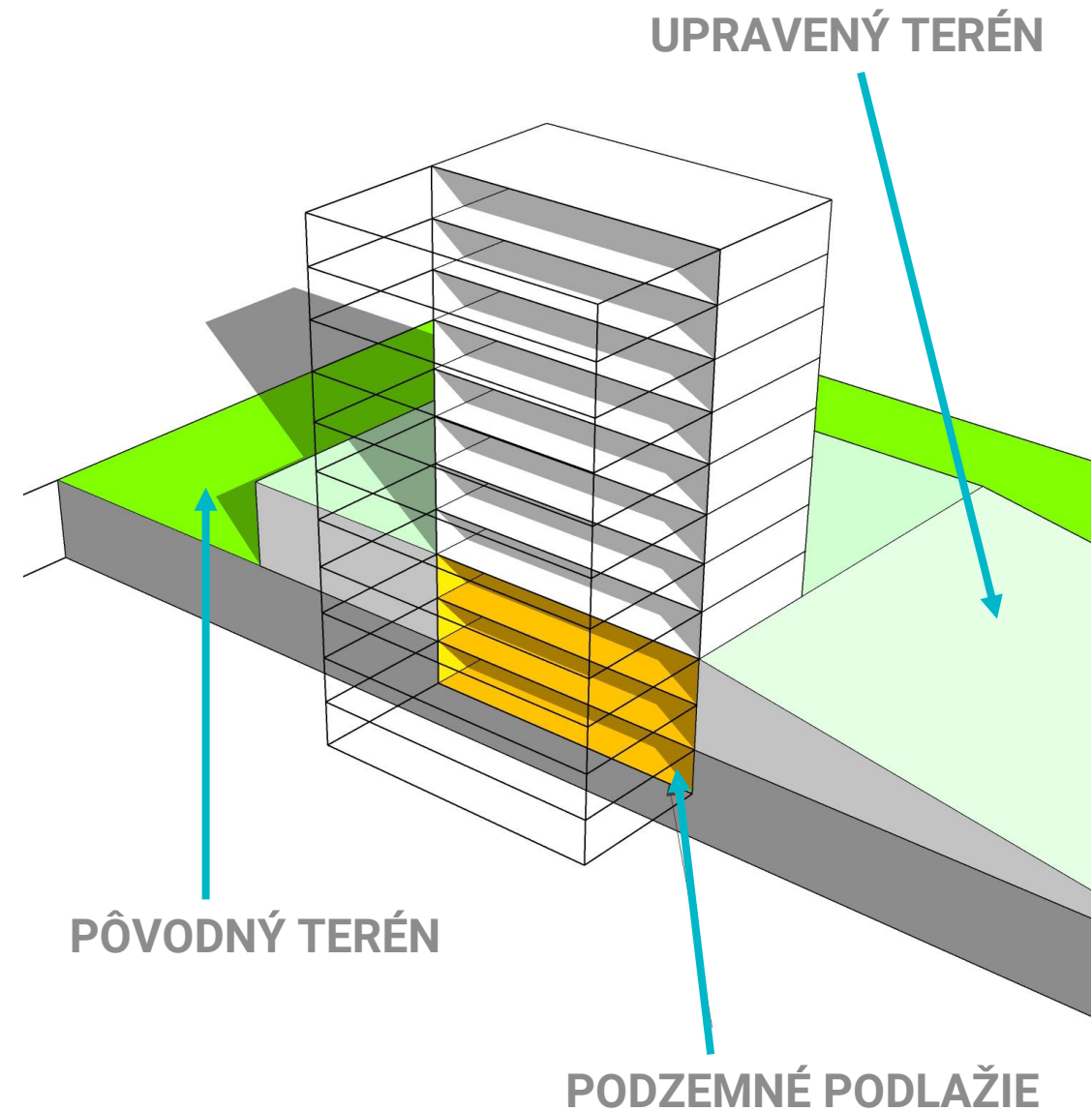
16. Regulatív líniových a pásmových limitov

- ▣ vymedzenie línie alebo pásma pre umiestnenie a ochranu navrhovanej stavby vo verejnom záujme alebo umiestnenie a ochranu navrhovanej krajinnej alebo zelenej infraštruktúry vo verejnom záujme

17. Regulaív podzemnej stavby

- limit zastavanosti podzemnej stavby a limit jej neprekročiteľnej hĺbky
- číselne - zastavanosť v m², hĺbka v m

18. Regulatív vodopriepustných plôch

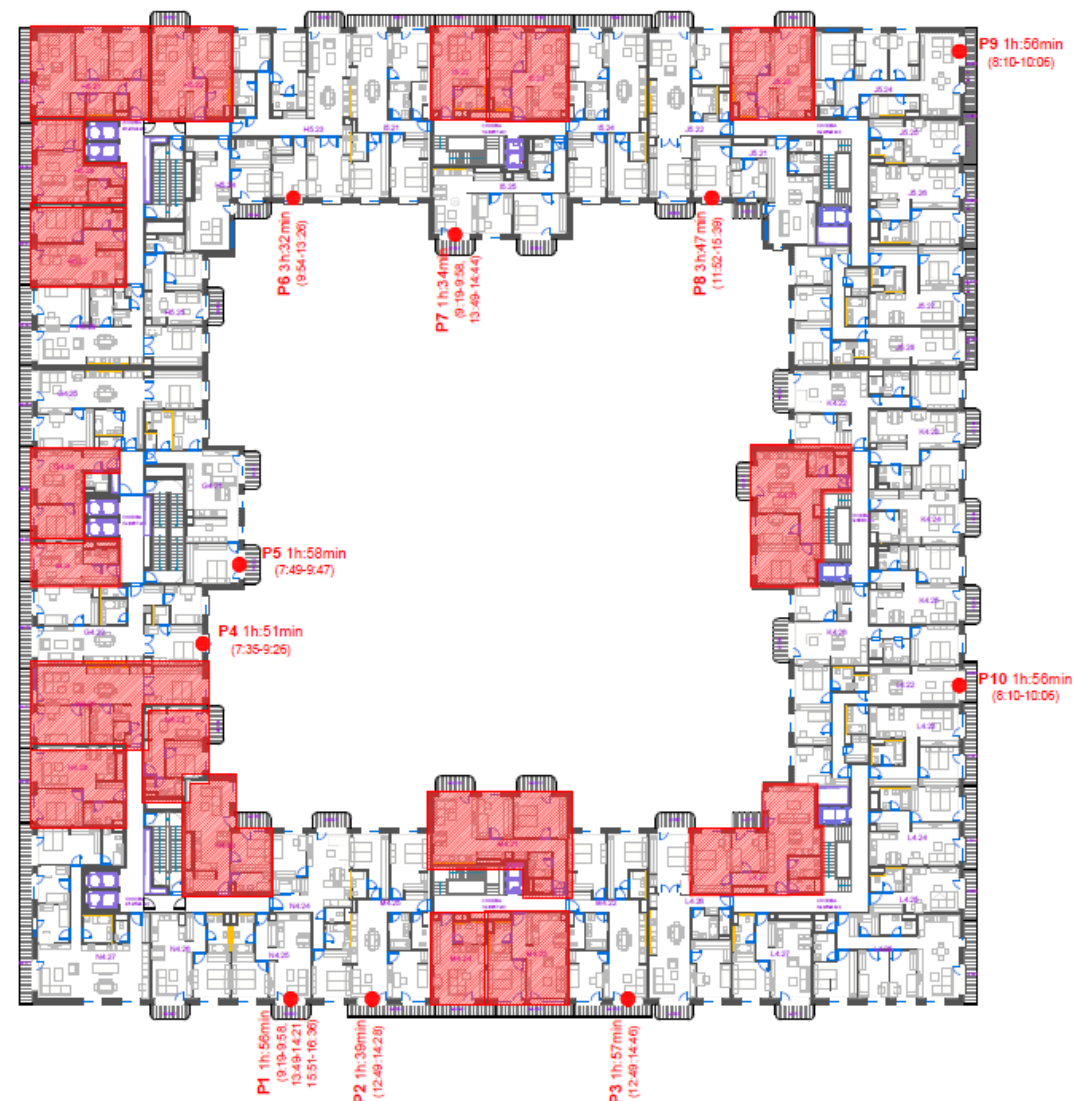
- limit vyjadrený minimálnym percentuálnym podielom celkovej výmery vodopriepustných plôch voči celkovej ploche priestorovo-funkčného celku alebo voči priestorovo-funkčnej časti alebo voči pozemku
- parameter - m² x číselne - v %

Odvod vody z betónu je iný ako z pôvodného terénu.

19. Regulatív ekvivalentného uhla tienenia

- maximálny limit uhla tienenia zástavbou voči vodorovnej rovine vo vymedzenom území
- parameter - číselne v stupňoch

NEBYTOVÝ PRIESTOR

Zdroj: Compass Architekti

ÚRAD PRE ÚZEMNÉ
PLÁNOVANIE A VÝSTAVBU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

20. Regulatív informačných konštrukcií

- určenie podmienok ich umiestnenia a limit ich priestorových parametrov
- parameter:
  - slovne - určenie umiestnenia, graficky - línia, plocha
  - veľkosť konštrukcií - v m / alt. skôr definovať zóny a intenzitu, ale m²
  - veľkosť reklamnej plochy - v m²

21. Regulatív urbánneho kontextu*

- 🏠 Rozumie sa slovné vyjadrenie charakteru územia s cieľom jeho ochrany, stabilizácie, transformácie a rozvoja, tak aby sa vytvárali autentické a identitotvorné priestory s prihliadnutím na ich historický kontext a potenciál priestorového rozvoja a dotvorenia územia. Regulatív definuje špecifické podmienky pre rozvoj a umiestňovanie zástavby v územiach, ktoré podporujú a dotvárajú povinné a voliteľné regulatívy.

Metodika územného plánovania

Dôležité zmeny, ktoré prináša nová vyhláška

Zadefinovanie priestorovo-funkčného celku, časti

Podrobnejší popis konkrétneho použitia nových územnoplánovacích nástrojov.

Stanovenie regulačného listu

Významne sa redukuje rozsah a obsah záväznej časti UPD, ktorá pozostáva v grafickom vyjadrení z regulačného výkresu a v textovo-tabuľkovom vyjadrení z regulačných listov.

Stanovenie regulačného výkresu

Ukážka regulačného listu

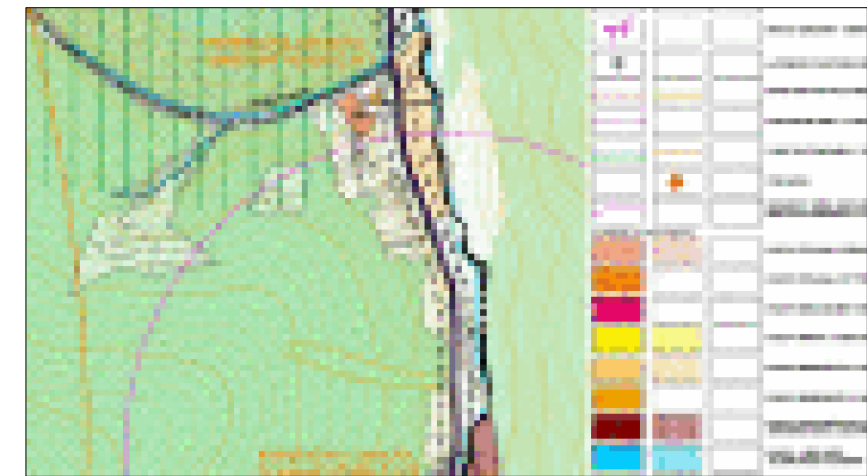
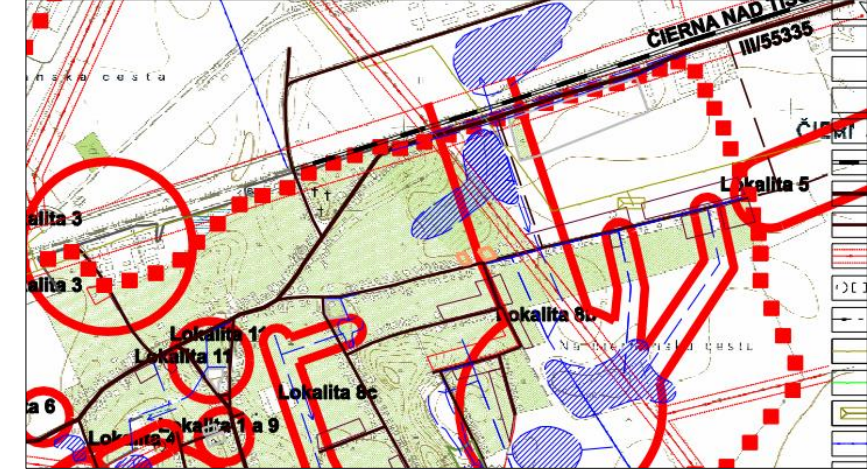
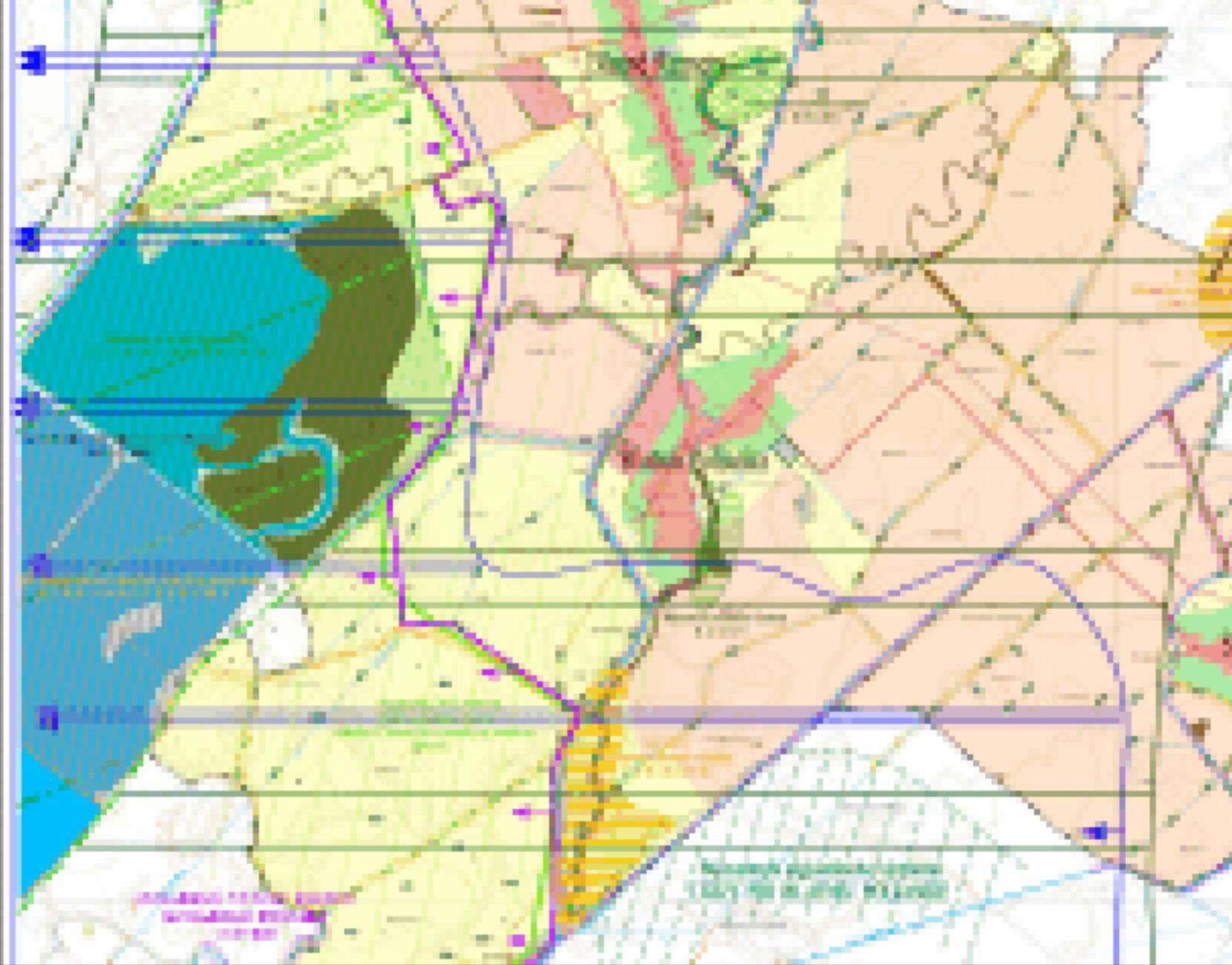
REGULAČNÝ LIST ÚZEMNÝ PLÁN OBCE			
PRIESTOROVO-FUNKČNÝ CELOK			
číselné označenie	A01	Grafická schéma polohy a vymedzenia	
výmera	ha		
identifikácia polohy	regionálny urbanistický PFCelok		
počet PFC na území	4		
charakteristika	voľné textové pole		
PRIESTOROVO-FUNKČNÁ ČASŤ			
číselné označenie	A01-01		
výmera	ha		
identifikácia polohy	miestna urbanistická os		
počet pozemkov verejných priestorov	1		
počet pozemkov vegetácie a vodstva	1		
počet stavebných pozemkov na území	2		
POZEMKY			
druh	číselné označenie	výmera	identifikácia
stavebný	A1-01-01	m2	názov ulice
	A1-01-02	m2	názov ulice

POZEMKY VEREJNÝCH PRIESTOROV - FUNKČNÁ REGULÁCIA				
druh funkcie	názov	špecifikácia	miera	grafická zn.
základná	verejne prístupné priestranstvá		100%	neuplatňuje sa
prípustná	rekreačná vegetácia a vodstvo	STAVBY PRE ŠPORT A REKREÁCIU	100%	neuplatňuje sa
prípustná	dopravné vybavenie	POZEMNÉ KOMUNIKÁCIE	< 50 %	neuplatňuje sa
prípustná	technické vybavenie	ELEKTRICKÉ A ELEKTRONICKÉ KOMUNIKAČNÉ SIETE A ROZVODY	< 50 %	neuplatňuje sa
nepripustná	bývanie		0	neuplatňuje sa
nepripustná	vybavenosť		0	neuplatňuje sa
nepripustná	výroba		0	neuplatňuje sa
STAVBY VO VEREJNOM ZÁUJME				
označenie	názov stavby	druh	účel	grafická zn.
S-01	električková radiála do mestskej časti Dolné Hony	dopravná stavba	električková trať	
ZELENÁ INFRAŠTRUKTÚRA VO VEREJNOM ZÁUJME				
označenie	názov	druh	účel stavby	grafická zn.
ZI-01	polder na sídlisku	stavba pre tvorbu a ochranu krajiny	vodozádržný	
OSOBITNÉ ÚZEMIA				
označenie	názov	podmienky	grafická zn.	
OU-01	miestne biocentrum	voľné textové pole		
OU-02	miestny biokoridor	voľné textové pole		
ÚZEMIA PRE KTORÉ TREBA OBSTARAŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY				
označenie	názov	popis	grafická zn.	
UZ-01	Názov zóny	voľné textové pole		
UZ-02	Názov pamiatkovej rezervácie	voľné textové pole		

UKÁŽKA NEDOSTATKOV SÚČASNÉHO STAVU

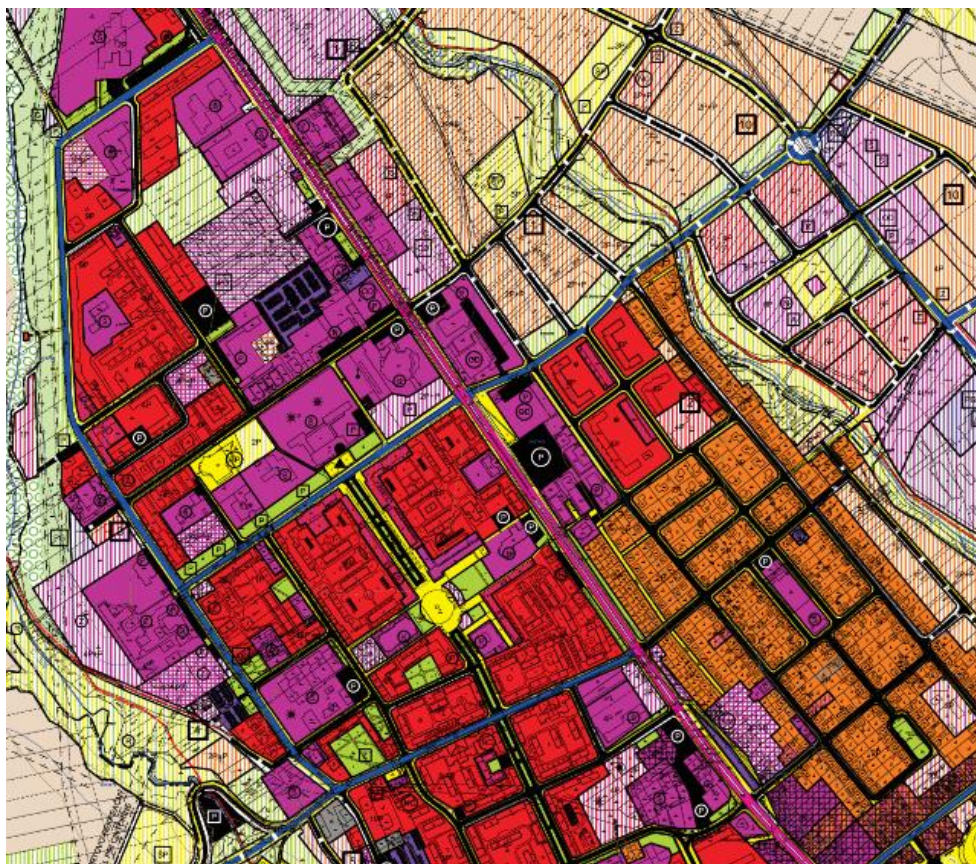
- nečitateľnosť existujúcej sprievodnej ÚPD

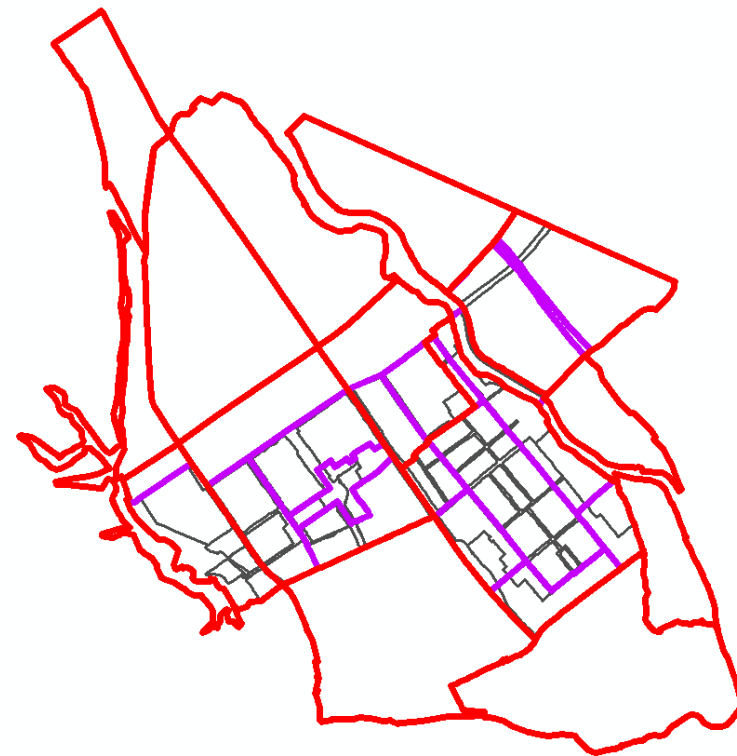
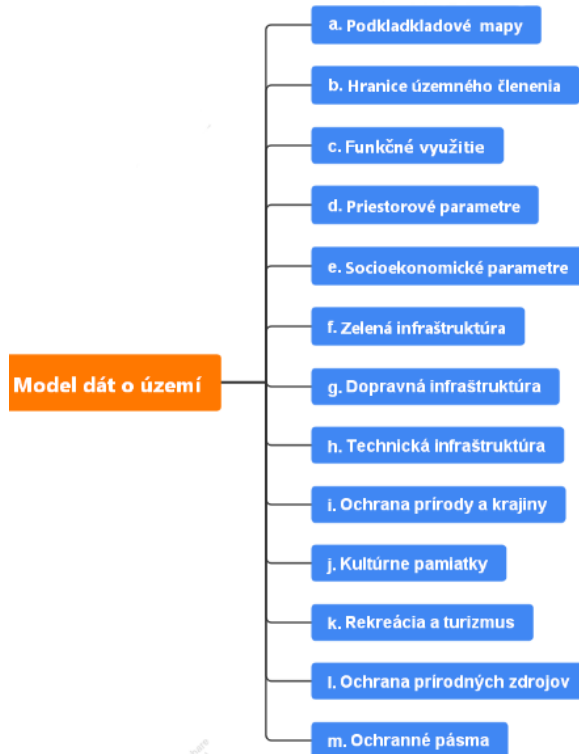

Kde sme teraz a kam sa chceme dostať

Súčasný stav

Budúci stav

Kam sa chceme dostať

- centralizovaná správa ÚPD v jednotnom úložisku, prináša **potvrdenie garancie jediného platného právneho stavu**
- prepojenie 3D digitálneho obrazu krajiny a územného plánu dáva **úplne nový rozmer** pohľadu na krajinu ako takú
- budovanie digitálneho dvojčata územného plánu ponúka možnosť vidieť **živý územný plán v priestore**

